

ΙΕΡΑ ΒΑΣΙΛΙΚΗ
ΚΑΙ
ΣΤΑΥΡΟΠΗΓΙΑΚΗ ΜΟΝΗ
ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΜΟΛΥΒΔΟΣΚΕΠΑΣΤΟΥ
ΚΟΝΙΤΣΗΣ

**ΙΕΡΑ ΒΑΣΙΛΙΚΗ
ΚΑΙ
ΣΤΑΥΡΟΠΗΓΙΑΚΗ ΜΟΝΗ
ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΜΟΛΥΒΔΟΣΚΕΠΑΣΤΟΥ
ΚΟΝΙΤΣΗΣ**

Γ' ΕΚΔΟΣΙΣ

**ΕΚΔΟΣΙΣ ΙΕΡΑΣ ΜΟΝΗΣ ΜΟΛΥΒΔΟΣΚΕΠΑΣΤΟΥ
1995**

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΚΟΝΙΤΣΑΣ

ΑΡ. ΕΙΣΑΓΟΓΗΣ 45487

ΗΜΕΡ. ΕΙΣΑΓΟΓΗΣ 28-2-2000

ΤΑΞΙΝ. ΑΡΙΘΜ. 21181EP

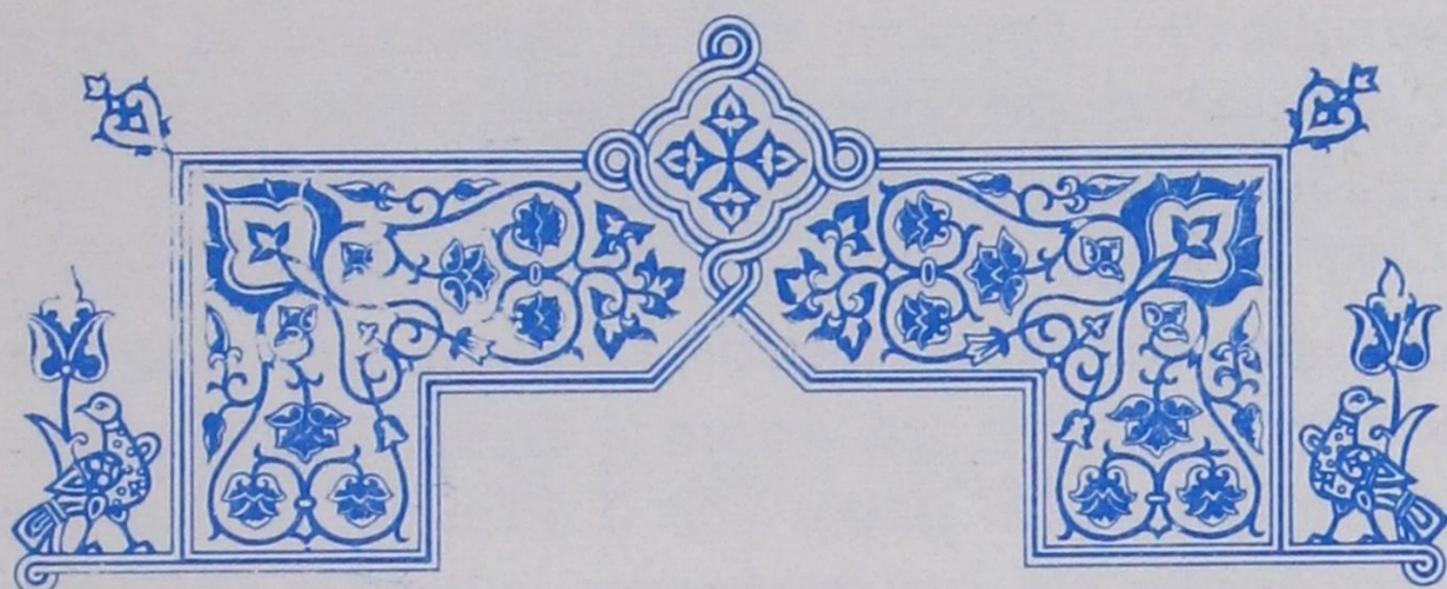
αυθ. σφ: 7014

Η θαυματουργός εικόνα τῆς Παναγίας Μολυβδοσκεπέστου
εἰς τὸ προσκυνητήρι τοῦ Καθολικοῦ

Εν τῇ Γεννήσει τὴν παρθε-
νίαν ἐφύλαξας· ἐν τῇ Κοιμήσει
τόν κόσμον οὐ κατέλιπες,
Θεοτόκε· μετέστης πρὸς τὴν
ζωὴν, Μήτηρ ὑπάρχουσα τῆς
ζωῆς, καὶ ταῖς πρεσβείαις ταῖς
σαις λυτρομένη, ἐκ θανάτου
τάς ψυχὰς ἡμῶν.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ Α΄ ΕΚΔΟΣΕΩΣ

Διά τήν Ἱερά Μονή τῆς Παναγίας τῆς Μολυβδοσκεπάστου ἔχουν γράψει κατά καιρούς πολλοί.

Ἡ σπουδαιότερη ὄμως ἐργασία, ἡ ὁποία καλύπτει ὅλες τίς πλευρές τίς σχετικές μέ τήν Ἱερά Μονή, εἶναι τοῦ ἀειμνήστου Σταύρου Ματθ. Γκατσοπούλου, διδασκάλου, ἡ ὁποία ἐκυκλοφόρησε εἰς δευτέρα ἔκδοσι τό 1972 καί μέ τόν τίτλο ὁ ὁποῖος ἀναγράφεται εἰς τό ἐξώφυλλο τῆς παρούσης ἐκδόσεως.

Ὅμως ἡ ἀξιόλογος αὐτή ἔκδοσι ἔχει πρό πολλοῦ ἐξαντληθῆ, μέ ἀποτέλεσμα νά μήν ὑπάρχη ἕνα βιβλίο σχετικό μέ τήν Ἱ. Μονή.

Πρός κάλυψι τοῦ κενοῦ ἡ Ἱ. Μονή προβαίνει εἰς τήν παροῦσα ἔκδοσι, ἔχοντας ὡς κυρία πηγή τό βιβλίο τοῦ ἀειμνήστου Σ. Μ. Γκατσοπούλου.

Ὀρισμένα στοιχεῖα ἔχουν ληφθῆ καί ἀπό τήν ἐπιστημονική ἐργασία τοῦ κ. Βασιλείου Ἀ. Δήμου, ἡ ὁποία ἐξεδόθη μέ τόν τίτλο: «Ἡ Ἱερά Μονή Ταξιαρχῶν Γκούρας», Ἰωάννινα 1983.

Ὁ σκοπός τῆς παρούσης ἐκδόσεως εἶναι νά πληροφορηθοῦν οἱ πιστοί τά θαυμάσια τοῦ Θεοῦ καί τῆς Παναγίας, τά ὁποῖα ἡ Θεία Πρόνοια ἐπετέλεσε καί ἐπιτελεῖ μέσῳ τῆς Ἱ. Μονῆς. Δι' αὐτό δέν εἰσερχόμεθα εἰς λεπτομέρειες, οὔτε εἰς τήν κριτική ἀντιθέτων ἀπόψεων. Φρονοῦμε, ὅτι ὠφελεῖ περισσότερο καί ἐνδιαφέρει περισσότερο τό πνεῦμα, τό ὁποῖο ἐκφράζει ἡ Ἱ. Μονή καί ὄχι τό γράμμα.

Τήν παροῦσα ἔκδοσι τήν ἀφιερώνουμε εἰς τόν ἀείμνηστο Σταῦρο Γκατσόπουλο, εἰς ἔνδειξι εὐγνωμοσύνης δι' ὅσα προσέφερε εἰς τήν Ἱ. Μονή μέ τήν ἔκδοσι τοῦ βιβλίου καί μέ πολλούς ἄλλους τρόπους, ὥστε νά εἶναι εἰς αἰώνιο μνημόσυνο αὐτοῦ.

Εὐχαριστίες ἐκφράζομε καί εἰς τό Ἰδρυμα «Παναγία Σουμελά», τό ὁποῖο ἀνέλαβε νά καλύψῃ τό ἕνα τρίτο τῆς δαπάνης τῆς παρούσης ἐκδόσεως ὡς δωρεά εἰς τήν Ἱ. Μονή Μολυβδοσκεπάστου. Διά τοῦ τρόπου αὐτοῦ πραγματοποιεῖται ὁ λόγος τοῦ Ἀπ. Παύλου: «Τό ὑμῶν περίσσευμα εἰς τό ἐκείνων ὑστέρημα» (Β' Κορινθ. η', 13).

Εὐχόμεθα ὀλόψυχα, ὅπως ὁ ἐν Τριάδι ἀληθινός Θεός, διά πρεσβειῶν τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου, χαρίζῃ πλούσια τήν ὠφέλεια εἰς ὅλους τούς ἀγαπητούς ἀναγνώστες τοῦ παρόντος βιβλίου, οἱ ὁποῖοι ἀγαποῦν τίς Ἱερές Μονές καί τό Ἀγγελικό πολίτευμα τῶν Μοναχῶν.

Ἡ Ἱερά Μονή Μολυβδοσκεπάστου

ΠΡΟΛΟΓΟΣ Β΄ καί Γ΄ ΕΚΔΟΣΕΩΣ

Μέ τή χάρι τοῦ Θεοῦ καί τίς πρεσβεῖες τῆς Θεοτόκου, προβαίνουμε εἰς τήν Γ΄ Ἐκδοσι τοῦ Παρόντος βιβλίου, μιά καί οἱ δύο πρῶτες ἔχουν ἐξαντληθεῖ.

Εἰς τήν παροῦσα Γ΄ ἔκδοσι δέν ἔχουν γίνει διορθώσεις καί ἀλλαγές. Περιοριζόμεθα ἐπί τοῦ παρόντος εἰς τίς ὀλίγες ἀλλαγές τῆς Β΄ ἐκδόσεως. Πάντως ὅσο περνοῦν τά χρόνια, μέ τήν ἔρευνα πού γίνεται, ὅλο καί εὐρίσκεται καινούργιο ὑλικό, σχετικό μέ τήν Ἱστορία τῆς Ἱ. Μονῆς, μέ τήν Περιουσίαν αὐτῆς καί μέ τήν προσφοράν της. Τό ὑλικό αὐτό προτιθέμεθα νά τό χρησιμοποιοῦμε δεόντως εἰς ἄλλες ἐκδόσεις. Εὐχαριστοῦμε καί δοξάζουμε τόν Ἅγιον Θεόν δι' ὅλες τίς δωρεές του, ἀλλά καί διά τό ὅτι, ὡς διαπιστώνουμε, αὐξάνει τό ἐνδιαφέρον τῶν Ὁρθοδόξων χριστιανῶν διά τίς Ἱερές Μονές, τίς ὁποῖες μέ πολύ πόθον ἐπισκέπτονται.

Εὐχόμεθα καί ἡ παροῦσα Γ΄ ἔκδοσις νά συντελέσῃ εἰς τήν ψυχική βοήθειαν τῶν ἀδελφῶν Ὁρθοδόξων χριστιανῶν, διά νά δοξάζεται ὁ χορηγός τοῦ ἀγιασμοῦ, ὁ Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστός, εἰς τούς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Εξήγησι τοῦ τίτλου

Θεωροῦμε σκόπιμο νά κάνουμε σύντομη ἐξήγησι τοῦ τίτλου, ὁ ὁποῖος εἶναι γραμμένος εἰς τό ἐξώφυλλο. Περισσότερα στοιχεῖα διά τόν κτίτορα, διά τήν ἐπάνδρωσι, τήν διάλυσι τῆς Ἱ. Μονῆς κ.τ.λ. θά εὔρη ὁ ἀγαπητός ἀναγνώστης εἰς τ' ἀνάλογα κεφάλαια πού ἀκολουθοῦν.

«Ἱερά Βασιλική καί Σταυροπηγιακή Μονή Παναγίας Μολυβδοσκεπάστου Κονίτσης».

Ἡ Ἱερά Μονή λέγεται:

Βασιλική: διότι ἐκτίστηκε ἀπό τόν Βασιλέα-Αὐτοκράτορα τοῦ Βυζαντίου Κωνσταντῖνο Δ' τόν Πωγωνάτο.

Σταυροπηγιακή: Σταυροπηγιακές λέγονται οἱ ἱερές Μονές, οἱ ὁποῖες ἐξαρτῶνται ἀπό τό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο Κωνσταντινουπόλεως.

Εἰς τίς περιπτώσεις αὐτές, προκειμένου νά δηλώνεται ἡ ἐξάρτησι ἀπό τό Πατριαρχεῖο, ὁ ἴδιος ὁ Πατριάρχης ἢ ἐκπρόσωπός του «ἐπήγνυε» κατά τή θεμελίωσι τῶν Ἱ. Μονῶν σιδερένιο σταυρό εἰς τά θεμέλια, ὁ ὁποῖος εἶναι καί τό Σταυροπήγιο. «Πήγνυμι σταυρόν». Τοποθετῶ μέσα εἰς τό χῶμα σταυρό. Ἀπό αὐτή τήν πράξι ἐπήραν καί οἱ Μονές τό ὄνομα Σταυροπηγιακή-Σταυροπηγιακές. Οἱ Σταυροπηγια-

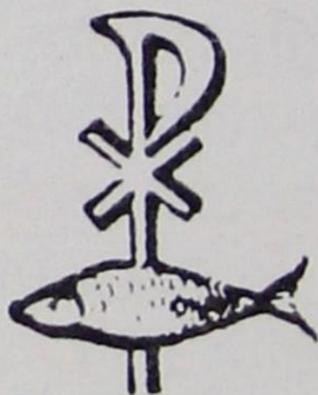
κές Μονές ἐλέγχονται ἀπό τό Πατριαρχεῖο. Ὁ Πατριάρχης τοποθετεῖ τόν ἡγούμενο. Οἱ μονές ὀφείλουν νά μνημονεύουν τόν Πατριάρχη. Νά τόν ἐνημερώνουν διά τά θέματα τῶν Ἱ. Μονῶν καί νά δίνουν «εἰς σημεῖον ὑποταγῆς», μικρό φόρο εἰς τό Πατριαρχεῖο εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος, κερί, λάδι κ.τ.λ.

Ἡ Ἱ. Μονή Μολυβδοσκεπάστου ἦταν ἀνέκαθεν Σταυροπηγιακή μέχρι τό 1907, ἔτος κατά τό ὁποῖο ὁ Πατριάρχης ἐγκατέστησε ὡς ἡγούμενο τῆς Ἱ. Μονῆς τόν Ἱερομόναχο Βενέδικτο.

Μετά τήν διάλυση τῆς Ἱ. Μονῆς, ἡ Μονή ἔγινε Ἐπαρχιακή. Ἀνήκει δηλαδή εἰς τήν Μητρόπολι τῆς ἐπαρχιάς, ὅπου εὐρίσκεται ἡ Μονή.

Κονίτισης: Διότι σήμερα ἡ Ἱ. Μονή Μολυβδοσκεπάστου ἀνήκει εἰς τήν Ἱ. Μητρόπολι Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανῆς καί Κονίτισης.

Μολυβδοσκεπάστος: Ἦταν ὀλόκληρη ἡ στέγη τοῦ Καθολικοῦ (Ναοῦ), σκεπασμένη μέ μολύβι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΘΕΣΙ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΟΝΗΣ

Ἡ Ἱερά Μονή Μολυβδοσκεπάστου εὐρίσκεται:

1. Εἰς τό Β.Δ. τμήμα τῆς Ἠπειροῦ

Εἶναι κτισμένη εἰς τούς πρόποδες τοῦ ὄρους Νεμέρτζικα, τό ὁποῖο τοπικά λέγεται καί Μερόπη.

Ἀκριβέστερα εἶναι κτισμένη εἰς τούς πρόποδες τοῦ ἀνατολικοῦ ὄγκου τοῦ ὄρους Νεμέρτζικα. Τοῦ ὄρους αὐτοῦ ὁ μεγαλύτερος ὄγκος εὐρίσκεται εἰς τά κατεχόμενα ἀπό τούς Ἀλβανούς μέρη τῆς Β. Ἠπειροῦ.

2. Εἰς τήν συμβολή τῶν ποταμῶν, Ἄωου καί Σαρανταπόρου

Ὁ ποταμός Ἄωος ἔρχεται ἀπό τήν Πίνδο, ἀπό τήν περιοχή Βωβούσης καί Σαμαρίνης. Ἐξω ἀπό τήν Κόνιτσα ἐνώνεται μέ τόν Βοϊδομάτη, ὁ ὁποῖος πηγάζει ἀπό τήν χαράδρα τοῦ Βίκου. Οἱ δύο μαζί προχωροῦν καί κάτω ἀπό τήν Ἰ. Μονή πρὸς τήν ἀνατολική πλευρά της καί εἰς ἀπόστασι ὀλίγων ἑκατοντάδων μέτρων ἀπ' αὐτή, ἐνώνονται μέ τόν ποταμό Σαραντάπορο, ὁ ὁποῖος ἔρχεται ἀπό τό Ἐπταχώρι καί τόν Πεντάλοφο.

3. Εἰς τό Σταυροδρόμι

Εὐρίσκεται, τρίτον, εἰς τό σταυροδρόμι ὀδικῶν ἀρτηριῶν μεγάλης σημασίας. Κατά τούς Βυζαντινούς χρόνους, σέ σχετικά μικρή ἀπόστασι ἀπό τήν Ἰ. Μονή καί ἀπό τήν πλευρά τῆς Κωμοπόλεως Λεσκοβίκι, περνοῦσε ἡ περίφημος Ἐγνατία ὁδός, ἡ ὁποία συνέδεε, ὡς γνωστόν, τήν Κωνσταντινούπολι μέ τήν Ρώμη. Ἡ δέ ροή τοῦ Ἄωου ποταμοῦ δημιουργεῖ ἀνάμεσα ἀπό τά ὑψηλά καί ἀπόκρημνα βουνά ἄνοιγμα, τό ὁποῖο ἀκολουθοῦσε καί ἀκολουθεῖ ἀμαξιτή ὁδός. Ἡ ὁδός αὐτή συνέδεε τήν Βόρειο Ἠπειρο μέ τήν Κόνιτσα, Ἰωάννινα, Ἡγουμενίτσα καί μέ τήν ὑπόλοιπο Νότιο Ἑλλάδα, μέσω τῆς γέφυρας τῆς Μέρτζιανης. Λέγομε συνέδεε, διότι ἀπό τό 1940 καί ἰδιαίτερα ἀπό τό 1944, οἱ δρόμοι αὐτοί εἶναι κλεισμένοι.

4. Πλησίον τῶν συνόρων

Εὐρίσκεται, τέταρτον, πλησίον τῶν προσωρινῶν συνόρων τῆς Ἑλλάδος μέ τήν Βόρειο Ἠπειρο. Πίσω ἀπό τήν βόρεια πλευρά τῆς Ἰ. Μονῆς καί εἰς

